

Мал шаруашылығы мен егіншілік

Қазақ халқы көптеген ғасыр салты ұстанған халық. Олардың кеңісті шаруашылық көзі мен шаруашылықпен егіншілік болған. Осы шаруашылық көздері ежелден қалыптасқан. Мал шаруашылығы мен егіншілік қазақ халқының кеңісті тіршілік көзі. Сондықтан, мал шаруашылығы мен егіншілік Қазақстан тарихында ерекше орын алады.

Біріншіден, қазақ халқы төрт-түлік малға маңызды көңіл бөлген. Бұл түрлер аңыз, ертегілерде көрсетіледі. Қазақ халқы үшін аса қасиетті төрт-түлік малдың бірі жылқы болған. Себебі, ата-бабаларымыз жылқыны көлік және азық-түлік ретінде қарастырып. Қазақстан Республикасының тұңғыш президенті Н.Ә. Назарбаев "Ұлы даламның иесі қалай" атты кітабында жылқының ролі туралы айтып кеткен. XV ғасырдың екінші жартысында қазақ халқы қалыптасқан. Тарихи деректерге сүйенсек қазақ халқы жолмен сапарға аттанып. Сонымен қатар, жылқыдан да басқа қой, сиыр сияқты малдардың орыны маңызды болған. Мал шаруашылығымен айналысу елдің экономикалық дамуына әкеліп етті. Отырып өрелі қазақ халқында байлық малмен есептелген. Кімде мал көп болса, сол кісі бай болып есептелген. Жұрата келе, мал шаруашылығымен айналысу қазақ халқы үшін маңызды рөл атқарды.

Екіншіден, егіншілікпен айналысуда маңызды болған. Егіншілік қала дамып

қалыптаса бастаған. Екін есу арқала жалаң
өз күндерін көрген. Бидай, тері, арпа сияқты түрлі дақыл
дақылдарға өсіру арқала өмір сүрген. Бұл шаруашы-
лықпен шұғылданып халықта, арық-түлісі болған. Қазақ
халқы бидаймен астық пен жасалған. Б.з.б II ғасырлар мен
Б.з. XV ғасырлар аралығында Ұла Нұбек ата болған.
Бірақ XV ғасырларда Қазақ хандығы енді қалыптаса
бастаған кез, бірақ оған дейінгі Қазақстан аумағында өмір
сүрген тайпалар мен мемлекеттер Ұла Нұбек атамен сауда
сыйыстарын жүргізген. Ұла Нұбек ата Қазақстан Еуропа-
ға дейінгі аумақта алған. Бұл сауда аумағында төрт-
түлік менмен қатар, түрлі дақыл дақылдарға сәтті күн
көрген. Қазақстан жерінде Отырар, Бөкей шайхы т.б. хана-
лар Ұла Нұбек атамен өтегі маңдағы қалалар бол-
ған. Бірақ, Қазақ хандығы 1465 жылы құрылған уақыт-
та, Қазақ хандығы басқа да мемлекеттерімен бірге
сауда жүргізген. Бұл сауда Қазақ хандығының басқа
да мемлекеттерімен тату қарым-қатынас жасауға
әсер етті. Қарым-қатынас жасау арқала Қазақ хандығы
экономикалық жағынан бірнеше өсті. Қарым-қатынас
еліміздікпен айналасы Қазақстанда экономикалық
көзі болды.

Үшіншіден, еліміздік пен қатар мал шаруа-
шылығымен айналасы қазіргі таңда да өз өле-
мі мен өмірімен болып. Ол екі шаруашылық көзі
Қазақстанда XIV-XV ғасырлардағы негізгі экономика-
лық көзі болды. Қазақстан тарихы ақпараттары мен
мәліметтері мен еліміздік елі-

міздің экономикалық дамуына әсер етті. Қазақ халқы-
ның қандай түрде тіршілік ететін айналасында,
түрлі ауылдардан көруге болар. Мәселен, менің
ауылдарыммен бірге, Мұстафа Сәтпаевтың ауылында
көруге болар. Олар бұл еңбегінде қазақ халқының
тіршілігінің байлығын сарғайта. Сондықтан да, еліміз-
нің мен мен шаруашылығы қазақ халқының азық-түсі
ретінде қарастыра болар. Сонымен қатар экономика
көзі ретінде де. Қорытындылай келе, еліміздің мен
мен шаруашылығы Қазақстан тарихында орыс зор.

Қорыта келе, Қазақстанның XIV-XV ғасырлардағы
экономикалық көзі мен шаруашылығы мен еліміздің
болған. Қазақ халқы осы шаруашылығымен айналысу
ға тоқтатқан жоқ. Бұл шаруашылық түр әлі
үлгіге дейін қорғаныс сәтінде. Мен шаруашылығы-
мен айналысатын арқала адамдар күндерін көреді.
Еліміздің қатар мен шаруашылығы мен айна-
лысу Қазақстанның экономикалық көзі. Қазақстан-
ның өзі қуырып, әрі шұғылданатын болса да, тең-
мен шаруашылығы мен, еліміздің айналысу
тыңды Еліміз арқала білмей, тара, арқа сияқты
дәлелдерде экспорттау арқала еліміздің эко-
номикасы осы да. Сондықтан да, еліміз, мен бағыт сияқты
шаруашылығы XIV-XV ғасырлардағы экономикалық
көзі тең қайта; қазіргі кезде еліміздің көзі болса
болар.